

Värt att veta om kreditupplysningar

Datainspektionen informerar

Innehållsförteckning

Kreditupplysningslagen (KuL)	3
Vad är en kreditupplysning?	3
Vilka uppgifter finns i kreditupplysningsregistren?	4
Hur länge finns uppgifterna kvar i registret?	6
När får en kreditupplysning lämnas ut?	8
Hur får jag reda på innehållet i en kreditupplysning?	8
Varför fick jag ingen kopia när min bank tog en kreditupplysning om mig?	9
Hur får jag veta vad som står om mig i kreditupplysningsregistren?	10
Kan ni på Datainspektionen tala om för mig om jag har en betalningsanmärkning?	10
Vilka möjligheter har jag att få en anmärkning borttagen eller rättad?	10
Hur gör jag för att få en anmärkning borttagen eller rättad?	12
Vem ansvarar när reglerna inte följs?	13
Kreditupplysningstillstånd	14

Värt att veta om kreditupplysningar.

Reviderad i december 2010. Det kan finnas en senare version av den här broschyren i pdf-format på www.datainspektionen.se.

Andra upplagan. Tryckt hos Ineko AB, februari 2012 på Arctic Volume White.

Miljömärkt trycksak 341 142. ISSN 1100-3308.

Kreditupplysningslagen (KuL)

Kreditupplysningsföretag samlar in uppgifter om enskilda personers ekonomiska och personliga förhållanden samt om företags ekonomiska förhållanden. Alla personer över 15 år finns registrerade hos de största kreditupplysningsföretagen.

Kreditupplysningslagen ska i första hand skydda de registrerades personliga integritet, men lagen ska också bidra till en effektiv kreditupplysning. Uppgifter om privatpersoner får bara lämnas ut om det finns legitimt behov, till exempel vid kreditprövning, och personen ska få en kopia på informationen för att kunna kontrollera att den är korrekt.

Den som bedriver kreditupplysningsverksamhet ska normalt ha tillstånd från Datainspektionen. Vi kontrollerar att verksamheten sköts på ett korrekt sätt. Ett företag som missköter sig kan bli skadeståndsskyldigt och den ansvarige kan dömas till böter eller fängelse. På Datainspektionens webbplats www.datainspektionen.se/kreditupplysningstillstand kan du se vilka som har tillstånd att bedriva kreditupplysningsverksamhet.

Vad är en kreditupplysning?

Den som lånar ut pengar eller ger andra typer av krediter behöver ett bra underlag för att kunna bedöma om han eller hon ska ge dig kredit. En kreditbedömning bygger på tanken att det är mindre risk att ge kredit till den som tidigare har skött sin ekonomi och större risk att ge kredit till den som tidigare har misskött sina betalningar.

För att förenkla kreditgivning finns kreditupplysningsföretag som förser kreditgivaren med information om dig som söker kredit – en kreditupplysning. En fyllig och korrekt information hjälper kreditgivaren att bedöma riskerna för framtida betalningsförsummelser och kreditförluster. Då behöver han eller hon inte gardera sig mot alla tänkbara risker och kan fatta snabba beslut.

En kreditupplysning är framförallt inriktad på ekonomiska förhållanden. Även andra personliga uppgifter kan ingå, till exempel din ålder eller om du är gift. En kreditupplysning innehåller inte bara fakta. Omdömen och råd kan också lämnas som ledning för en ekonomisk bedömning.

De flesta kreditupplysningar lämnas genom att kreditupplysningsföretagens kunder, det vill säga kreditgivare, har en uppkoppling mot kreditupplysningsföretagets register. Några kreditupplysningsföretag ger också ut kreditupplysningar i tryckta skrifter, på cd-skivor och på usb-minnen.

Vilka uppgifter finns i kreditupplysningsregistren?

De största kreditupplysningsföretagen har var sitt dataregister med uppgifter om alla personer över 15 år i Sverige och om alla företag i landet. Du blir automatiskt registrerad och har ingen rätt att bli struken ur registren. Kreditupplysningsföretagen hämtar huvudsakligen uppgifter från myndigheter.

Främst tre slag av uppgifter registreras om **privatpersoner**:

- Identitetsuppgifter, till exempel namn, personnummer och adress. Uppgifterna hämtas från Statens personadressregister (SPAR).
- Inkomst och innehav av fastighet. Uppgifterna hämtas från Skatteverkets skatteregister och fastighetstaxeringsregister.
- Betalningsanmärkningar, till exempel utslag i mål om betalningsföreläggande, restförda skatter och avgifter eller misslyckade utmätningsförsök. Sådana uppgifter hämtas från Kronofogdemyndigheten.

En kreditupplysning om en privatperson får normalt bara innehålla uppgifter om betalningsförsummelser som har

FAKTA

Betalningsanmärkning

Anteckning hos kreditupplysningsföretag att en person eller ett företag inte har betalat sina skulder i tid. Anteckningen kan gälla konkurs, utslag i mål om betalningsföreläggande, utmätning, skuldsanering, tredsdom, med mera.

- fastställt av domstol eller annan myndighet,
- lett till beslut om inledande av skuldsanering,
- lett till inställda betalningar eller
- lett till ansökan om konkurs eller ackord.

Endast i vissa fall får uppgifter om kreditmissbruk lagras och lämnas ut. För det första ska krediten ha lämnats av ett företag som står under Finansinspektionens tillsyn (främst banker och kreditmarknadsbolag). För det andra ska kredittagaren i avsevärd utsträckning ha överskridit gällande kreditgräns eller på något annat sätt allvarligt missbrukat krediten. Missbruket ska ha lett till att kreditgivaren sagt upp kreditavtalet.

På Datainspektionens webbplats www.datainspektionen.se/betalningsanmarkningar kan du läsa mer om betalningsanmärkningar.

En del kreditupplysningsföretag registrerar också uppgifter om att en kreditupplysning har lämnats ut, så kallade omfrågeuppgifter.

För **juridiska personer, näringsidkare och näringsanknutna personer** registreras i förekommande fall samma typer av uppgifter som för privatpersoner. Dessutom hämtas vissa uppgifter från aktiebolagsregistret och handels- och föreningsregistret hos Bolagsverket och från

det allmänna företagsregistret (Basun) hos Statistiska centralbyrån. Uppgifterna från dessa register visar bland annat om du är styrelseledamot i ett aktiebolag eller delägare i ett handelsbolag, om du har en inregistrerad enskild firma eller är redovisningsskyldig för mervärdesskatt (moms) eller arbetsgivaravgifter.

För juridiska personer får också uppgifter om ansökan om betalningsföreläggande registreras. Kreditupplysningsföretagen behöver alltså i dessa fall inte vänta tills Kronofogdemyndigheten har fastställt betalningsskyldigheten.

Hur länge finns uppgifterna kvar i registret?

Uppgifter från kreditupplysningsregister ska vara aktuella. Hänsynen till den enskilde kräver också att man inte för all framtid belastas med en uppgift om till exempel en enstaka betalningsförsummelse. Därför finns regler om när uppgifter inte längre får användas och ska tas bort (gallras) ur kreditupplysningsregistren.

Uppgifter om privatpersoners betalningsanmärkningar ska gallras senast tre år efter den dag då anmärkningen tillkom.

Uppgifter om skuldsanering ska gallras senast fem år efter den dag de tillkom. (Om den betalningsplan som ska bestämmas vid en skuldsanering löper längre tid än fem år behöver dock uppgifter om skuldsanering inte gallras förrän den dag då betalningsplanen löper ut).

Uppgifter om missbrukade kontokort finns kvar i två år räknat från den dag kreditavtalet sades upp på grund av missbruket.

Omfrågeuppgifter, det vill säga uppgifter om en begäran om eller ett utlämnande av en kreditupplysning, ska gallras senast ett år efter den dag då kreditupplysningen begärdes.

Det finns regler för när uppgifter ska tas bort ur kreditupplysningsregistren. Uppgifter om privatpersoners betalningsanmärkningar ska till exempel gallras senast tre år efter den dag då anmärkningen tillkom.

Uppgifter om betalningsanmärkningar som rör näringsidkare eller näringsanknutna personer ska gallras på samma sätt som motsvarande uppgifter om privatpersoner, det vill säga efter tre år. Det finns ingen bestämmelse som säger när en betalningsanmärkning om en juridisk person ska gallras. Betalningsanmärkningar brukar dock gallras efter fem år. Uppgifter om ansökan om betalningsföreläggande brukar gallras två år efter utgången av det år då ansökan gjordes.

När får en kreditupplysning lämnas ut?

Den som begär en **personupplysning**, alltså en kreditupplysning om en privatperson, ska ha ett så kallat legitimt behov av den. Det innebär att han eller hon ska ha eller vara på väg att ingå ett kreditavtal med dig eller att han eller hon i övrigt har anledning att göra en ekonomisk riskbedömning beträffande dig. En hyresvärd kan ha ett legitimt behov av en kreditupplysning om du ska hyra en bostad. Ett annat fall kan vara om en arbetsgivare tänker anställa dig i en högre position som dessutom innebär ett ekonomiskt ansvar, till exempel som bolagets economichef.

Den som begär en **företagsupplysning**, alltså upplysning om en juridisk person, om en näringsidkare eller om en näringsanknuten person behöver inte ha ett legitimt behov för att få ut upplysningen. En kreditupplysning om en styrelseledamot i ett aktiebolag eller en enskild näringsidkare kan alltså lämnas ut utan någon prövning av behovet.

Den som beställer en företagsupplysning måste vara säker på att den omfrågade är näringsidkare eller en näringsanknuten person. Om frågeställaren är osäker, ska den person som omfrågas betraktas som privatperson.

Om en näringsidkare eller en näringsanknuten person söker kredit i sin egenskap av privatperson ska reglerna för personupplysning tillämpas, det vill säga frågeställaren behöver ha ett legitimt behov av kreditupplysningen.

Hur får jag reda på innehållet i en kreditupplysning?

Varje gång ett kreditupplysningsföretag lämnar ut en kreditupplysning om dig ska du få ett skriftligt meddelande om de uppgifter, omdömen och råd som upplysningen innehåller. Meddelandet ska också innehålla

uppgift om vem som har begärt upplysningen, en så kallad beställaruppgift.

Du behöver inte själv begära att få meddelandet, det ska du få automatiskt. Meddelandet ska skickas samtidigt som kreditupplysningen lämnas ut och inte kosta dig någonting. Kreditupplysningsföretagen uppfyller oftast sin informationsplikt genom att skicka en kopia av den kreditupplysning som har lämnats ut – en kreditupplysningskopia.

Samma regler gäller kreditupplysningar om näringsidkare och näringsanknutna personer och när en kreditupplysning har lämnats ut om ett handelsbolag eller kommanditbolag. Andra juridiska personer har varken rätt att få veta vilka kreditupplysningar som har lämnats eller vem som har begärt dem.

Varför fick jag ingen kopia när min bank tog en kreditupplysning om mig?

Då en kreditupplysning lämnas ut till en bank bara för att banken ska kunna beräkna sitt kapitalkrav för kreditrisker enligt kapitaltäckningslagen, behöver kreditupplysningsföretaget inte skicka ut en fullständig kreditupplysningskopia.

I detta fall räcker det med att kreditupplysningsföretaget lämnar information om att en kreditupplysning har tagits. Kreditupplysningsföretaget får överlåta till banken själv att lämna denna information, till exempel via din Internetbanktjänst, i samband med utskick av kontoutdrag eller liknande. Det ska av informationen framgå att du har rätt att vända dig till kreditupplysningsföretaget för att få del av alla de uppgifter som har lämnats ut till din bank.

Hur får jag veta vad som står om mig i kreditupplysningsregistren?

Enligt kreditupplysningslagen kan du få besked av ett kreditupplysningsföretag om företaget behandlar uppgifter om dig och i så fall vilka uppgifter som finns. Detta gäller både om uppgifterna finns i dataregister eller om de har lagrats på annat sätt.

Du har rätt att en gång per år gratis få ett sådant registerbesked. Begäran ska göras skriftligen. Begäran ska vara egenhändigt undertecknad. Om du beställer fler besked får kreditupplysningsföretaget ta ut en skälig avgift.

Också juridiska personer har rätt att få veta vilka uppgifter om den egna verksamheten som finns i ett kreditupplysningsregister. En juridisk person kan dock få betala en skälig avgift för beskedet.

Kan ni på Datainspektionen tala om för mig om jag har en betalningsanmärkning?

Nej. Vi kan inte se om du har en betalningsanmärkning. För att ta reda på det kan du kontakta ett rikstäckande kreditupplysningsföretag.

Vilken rätt till information som du har kan du läsa mer om under föregående fråga.

Vilka möjligheter har jag att få en anmärkning borttagen eller rättad?

Uppgifter i kreditupplysningsregister som är oriktiga eller missvisande ska alltid rättas. För att bedöma om en uppgift är riktig eller missvisande måste man utgå från de förhållanden som gällde vid den tidpunkt då anmärkningen tillkom.

Datainspektionen kan inte se om du har en betalningsanmärkning. För att ta reda på det kan du kontakta ett kreditupplysningsföretag.

Datainspektionen anser att uppgifter ska rättas om

- du har betalat skulden innan den noterade händelsen inträffade,
- din betalning har försenats av något som du inte har kunnat förutse och inte är ansvarig för (till exempel datorstopp hos posten eller den bank som ska förmedla din betalning),
- dom, förlikning eller annan överenskommelse visar att du inte alls eller endast delvis varit skyldig att betala (till exempel om du var skyldig att betala ett mindre belopp ska betalningsanmärkningen ändras till det korrekta beloppet) eller

- det saknas en uppgift som normalt registreras och uppgiften är av betydelse för bedömningen av din kreditvärdighet.

Datainspektionen anser att följande **inte** gör uppgiften missvisande:

- Din betalningsförsummelse har berott på glömska.
- Du har gett någon som inte vanligtvis utför sådana uppdrag, till exempel en familjemedlem, i uppdrag att betala och han eller hon har inte har fullgjort sitt uppdrag.
- Du har betalat skulden efter det att den noterade händelsen inträffade. När man bedömer om någon är kreditvärdig är det av betydelse att få veta inte bara att en skuld har betalats, utan också om den har betalats i rätt tid. Därför får uppgifter om betalningsanmärkningar finnas i registren även om du har betalat skulden efter det att anmärkningen noterades, till exempel efter ett utslag i mål om betalningsföreläggande.

Bestämmelsen om rättelse gäller för alla kategorier av registrerade.

Hur gör jag för att få en anmärkning borttagen eller rättad?

Om du anser att en uppgift som rör dig är oriktig eller missvisande ska du kontakta kreditupplysningsföretaget och begära rättelse. Företaget ska då skyndsamt utreda frågan.

Visar det sig att uppgiften är felaktig ska företaget rätta uppgiften och underrätta alla som den senaste tolv månadersperioden har fått den felaktiga uppgiften. Du ska också själv få reda på vilken rättelse som är gjord. Om den felaktiga uppgiften har publicerats i en tryckt skrift ska en rättelse föras in i ett följande nummer av skriften.

Du måste vända dig till varje kreditupplysningsföretag för sig. Du behöver normalt bara vända dig till de rikstäckande kreditupplysningsföretagen. På Datainspektionens webbplats www.datainspektionen.se/kreditupplysningstillstand kan du se vilka kreditupplysningsföretag som finns.

Om den felaktiga eller missvisande uppgiften har hämtats från Kronofogdemyndighetens register bör du i stället vända dig till Kronofogdemyndigheten för att få uppgiften rättad. Om Kronofogdemyndigheten rättar uppgiften kommer rättelsen att skickas med automatik till kreditupplysningsföretagen. Kronofogdemyndighetens beslut i rättelsefrågan kan överklagas till förvaltningsrätt. Läs mer på Kronofogdemyndighetens webbplats www.kronofogden.se.

Ett inkassoföretag som har orsakat en felaktig betalningsanmärkning ska enligt god inkassosed meddela felet till de rikstäckande kreditupplysningsföretagen.

Om du inte är nöjd med en rättelse eller om kreditupplysningsföretaget efter utredning inte anser att någon rättelse behövs kan du vända dig till Datainspektionen. Vi gör då en bedömning av om ditt klagomål ska föranleda en särskild granskning av kreditupplysningsföretaget.

Vem ansvarar när reglerna inte följs?

Ansvaret för att kreditupplysningslagen följs ligger på kreditupplysningsföretaget. Det är till exempel kreditupplysningsföretaget som har ansvar för att den som företaget lämnar ut en kreditupplysning till har ett legitimt behov av upplysningen.

Vissa bestämmelser i kreditupplysningslagen anses vara så viktiga att det är straffbelagt att inte följa dem. Det gäller till exempel om någon bedriver kreditupplysningsverksamhet utan att ha rätt till det eller om

någon lämnar ut en personuppgift utan att det finns något legitimt behov. Den som är ansvarig kan då dömas till böter eller fängelse.

Ett kreditupplysningsföretag är skadeståndsskyldigt för skador som det tillfogar någon i sin verksamhet. Om du har drabbats av en skada kan du få ersättning både för kostnader och för förluster till följd av skadan. Ersättning kan också betalas för ideell skada, det vill säga lidande eller andra omständigheter som inte är av rent ekonomiskt slag. I första hand ska du kontakta kreditupplysningsföretagen för att diskutera frågor om skadestånd. Kan ni inte komma överens kan du få frågan prövad av domstol. Datainspektionen kan inte agera ombud för någon eller besluta i frågor om skadestånd.

Kreditupplysningstillstånd

För att få bedriva kreditupplysningsverksamhet krävs normalt tillstånd från Datainspektionen. Vi beslutar om tillstånd att bedriva kreditupplysningsverksamhet endast om verksamheten kan antas bedrivas på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt. Bedömningen utgår från den planerade verksamhetens art och omfattning.

Kravet på sakkunnighet avser erfarenhet av kreditupplysningsverksamhet och kunskaper om aktuell lagstiftning. Datainspektionen har i sin praxis funnit att den person som ska ansvara för kreditupplysningsverksamheten bör ha juridisk utbildning på högskolenivå eller ekonomisk utbildning på högskolenivå samt erfarenhet av kreditupplysningsverksamhet för att verksamheten ska antas kunna bedrivas på ett sakkunnigt sätt.

Mer information

På Datainspektionens webbplats www.datainspektionen.se kan du läsa mer om integritetsfrågor och ladda ner eller beställa informationsmaterial. Där kan du också beställa en prenumeration på Datainspektionens tidning *Integritet i fokus* och på vårt nyhetsbrev.

Datainspektionen

Datainspektionen är en myndighet som arbetar för att behandlingen av personuppgifter i samhället inte ska medföra otillbörliga intrång i enskilda människors personliga integritet. Ansvarsområdet omfattar framförallt personuppgiftslagen, kameraövervakningslagen, kreditupplysningslagen, inkassolagen och patientdatalagen. Datainspektionen gör inspektioner och hanterar klagomål från enskilda medborgare samt tar fram vägledningar och ger synpunkter på utredningar och lagförslag. Datainspektionen har också en omfattande informationsverksamhet, vi utbildar, svarar på frågor och ger stöd till personuppgiftsombud.

Datainspektionen informerar

Datainspektionen informerar är en skriftserie som vänder sig till dig som vill veta mer om integritetsfrågor samt till dig som är personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsombud. Broschyrerna kan du ladda ner eller beställa på vår webbplats www.datainspektionen.se/ladda-ner.

Enter

Kontakta Datainspektionen

E-post: datainspektionen@datainspektionen.se Webb: www.datainspektionen.se
Tfn 08-657 61 00. Postadress: Datainspektionen, Box 8114, 104 20 Stockholm.

